

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLÐI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 8

Lýsingarprísur fyri mnt: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 22 februar 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 Árg.

Hin gamla ábreiðslan.

Eitt, sum vanligt hevur verið og er enn at hoyra millum manna, er tað, at Javnaðarflokkurin er ein danskur flokkur. Hann stendur saman við danskir Sosialistar, og tað er hann, sum ligið hevur í buktini, so hin stóri nationali flokkurin, Fólkaflokkurin, ikki hevur kunnað fingið skil á stjórnarmála-flekju í, ikki hevur kunnað frígjørt okkum frá donskum valdi og for-myndaraskapi.

Sagt er, at tú skalt bara taka eithvert — um tað er sannleiki ella lygn ger tað sama — nóg nógv ferðir uppi saman, tá fara brátt øll at trúgva tí. Soleiðis hevur verið við hesum.

Øll henda seinasta tíðin, hesi seinastu ár, hevur verið nýtt at trútta tað inn í fólk, at hvør maður, sum ikki hevur hildið seg aftur at einum vissum politiskum flokki, hann hevur verið Sambandsmaður, ónationalur, afturhaldsmaður — hann hevur hjálpt at forða sonnum framburði og hindrað landinum at gerast eitt fritt, sjálvbjargið land. Og henda áhaldandi røða hevur borið slíkan ávøkst, at fjøldin av fiskimonnum og arbeidarum hevur trúð henni, so tú sært tað meikliga fyrirbygdið í føroyskum politikki og samfelagslivi, at meginparturin av hinum føroysku fiskimonnum og arbeidimonnum er umbodaður á Tingi av einum politikki, sum ómøguligt kann vera og heldur ikki hevur sýnt seg at vera teirra politikkur. Teir hava so stutt hjálpt til at venda spjótið móti arbeidararersluni í Føroyum og taka lívið av henni sum politiskan flokk, alt í teirri góðu trúgv, at teir hjálpa fram og styðja hina nationalu hugsjónir.

Men vilja arbeidarin og fiskimaðurin fara og nýta sitt vit og síni hugsunnarevni, so munu teir læra at gerast atfinningarsamir og duga at siggja, at tað, sum tykist at vera hin stóra hugsjónin, hitt stóra málið, sum stendur oman fyri øll onnur mál, tað er nakað heilt annað. Tað eru aðrar persónligar interessur, tað eru nettupp persónlig mál, sum ganga móti teirra málum og ímóti tí, sum teir stríðast fyri í samfelagnum. Og hugsast kann — og væl sæst — at hesi stóru hugsjónarmál, sum t.d. tjóðskaparkenslan er, kunna nýtast at fjala fyri hesum persónligu interessum og málunum.

Slíkt er almannakunnugt í útheiminum, og tað er væl komið til sjóndar her. Tann, ið búsettur hevur verið í Føroyum hesi krigssár og ikki hevur havt sín bústað í útlandinum, hagar allar hendingar hiðani eru komnar sum tíðindi og tí hann, ið haðani frá kemur, fær alt at siggja við fremmindum eygum, hann hevur kunnað gjørt seg kunnigan við tað, ið víðurfarist er.

Og mæla vit fiskimanninum og arbeidismanninum at kanna tað, ið møguliga kundi ligið aftanfyrir glógvandi hugsjónartos og hugsjónar-røður, so fara vit eisini at loyva okkum at mæla teimum til at kanna betur tann politikk, sum Javnaðarflokkurin hevur hildið hesi ár. At hann hevur roynt at greiða ta stjórnarflekju, vit enn standa í, og at hann altið hevur styðjað og stuðlað øll tey nationalu mál, sum komin eru á Ting. At hann ikki hevur havt meira samband við danskir Sosialistar enn aðrir sosialistiskir flokkar í útheiminum hava við sínar partamenn í øðrum londum. Heldur kann ábreiðsla verða vend á menn, sum próðka seg við nationalari glæmu, men sum tó, tá ið nógv teimum umráðandi er áfátt, renna bæði til danskan kong og danskan rikisdag og skjóta seg undir danska grundlóg.

Javnaðarflokkurin hevur sagt seg ikki at vera loysingarflokkur, og tað hava aðrir flokkar eisini latið kunngerá.

Allir menn vita, at undan fólk- atkvæðuni var bara ein reinur loysingarmaðurin á Løgtingi. Eingin av øllum hinum helt í hjartanum, at tað var ráðiligt tá, sum víður-skiftini vóru, at fara og stovna sjálvstøðugt føroyskt ríki. Men í opinskára fræi, við sínar partamenn, ið vóru loysingarmenn, tordu teir ikki at víðkenna hesa sína hugsan. Hesa persónligu hugsan skúgvadu teir eisini frá sær, tá ið ein ágangandi flokkur av teirra partamonnum kravdi av teimum, at teir skuldu taka fólk- atkvæðuna sum eitt loysingarkrav frá meirilutanum av Føroya fólk.

Javnaðarflokkurin har aftur ímóti hevur fært sunnan og greiðan politikk: Føroyingar ein serstakur tjóðflokkur við einum rúnum sjálvstýri men í felagsskapi við Danmark.

Hin føroyski arbeidarin og fiskimaðurin mugu skilja, at teir eru

farnir villa rás. Teir siggja nú, ið teir hava slíkt stórmál at leggja fyri Løgtingið sum prístal og fiskisáttmálar, hvussu drúgført tað er at vinna kravum teirra sændir, tá ið eingin er at umbøða teir á Tingi, uttan ein veikur arbeidarflokkur, sum ein stórir partur av teimum, ið standa aftanfyrir hesi áhugamál, ikki hevur viljað givið sitt álit.

Vinnulívsáskoðanir.

I »Dimmalætting« 12. febr. í ár stóð oddagrein, sum æt »Stop«.

Hugsanini í hesari grein kunnu Føroyingar, sum hava tað mál at byggja upp okkara land bæði vináuliga, figgjarliga og mentunnarliga, ikki geva viðhald. Okkara vinnulívs menn og okkara landastjórn kunnu ikki fara og siga, at nú steðga vit at endurnýggja okkara fiskiflota, tí nú koma ring tíðindi úr Bretlandi viðvíkjandi okkara feskiskasølu. Hatta er tann gamli vónloysisandin, sum kemur fram aftur, og sum vit nú í einum nýggjum Føroyum mugu gravleggja.

Sjálvandi skulu vit ikki gerast vitleysir av keyphuga, so vit keypa rúgvur av gomlum dýrum førum ið ikki kunna verða vunnin aftur. Okkara skipakeyp eru farin fram mangan í gáloysni og uttan klóklígt fyrivarni, men tað er ein onnur sak, sum í hesum víðfangi ikki skal verða rætt um.

Eitt framleiðslutól eiga øll lond at hava og eitt, ið hóskar teimum. Tað eigur at vera gott og tíðarhóskandi, og sjálvandi eigur tað ikki at standa á einum øki. Okkara framleiðslutól má tó fyrst og fremst halda seg til havið, harfyri tørvur tó ikki at verða útistongt aðrar góðar hjávinur. Vit kunna ikki fara og skerja okkara fram-

leiðslutól, um hóttafall kemur á ein av fiskimarknaðum okkara. Tá mugu vit íhvussu er hava roynt aðrar. Og tað hava vit ikki gjørt til lítar. Ja, sagt kann vera, at vit hava einki gjørt.

Hvør vinnulívsmaður og hvør maður við samfelagsligari ábyrgd má siga tað, at so leingi vit ikki hava nógmikið av førum til allar okkara fiskimenn, mugu tey verða keypt — sjálvandi keypt við skili. Og tá ið vit ikki finga nýbygningar, máttu vit taka eldri fer.

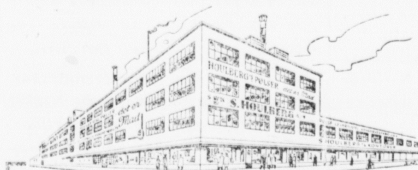
Sum víðurskiftini liggja fyri hava vit góðar grundir at halda, at vit liggja ikki fastir við tí fiski, vit kunna veida, hóast so trøngt verður um fiskasøluna í Bretlandi. Føroyingar hava jú ikki roynt at finna sær nýggjan marknað. Tað er nevnt mangar ferðir, hvussu Is-lendingar leita Europa runt at finna sær søluhkindi, og hvussu væl tað eydnast teimum. Annars er eisini at visa á hin høga salt-fiskaprisin, sum nú er komin so upp, at eingin veit slíkt áður. Havið sýnist so stutt, um bara veðrið fer at laga seg, og fiskur verður at fáa, í ár at fara og verða ein gullkelda.

Nevnt kann eisini vera, at okkara gomlu víðskiftamenn í Meðalhavslondunum hevur eingin funnið á máli enn. Klippfiskurin verður óivað so dýrur at gerast, at eingin fer at standa seg við at fáast við hesa gomlu vinnu; men um tað

Lastvognskeyring

Anton Arge (y) Húsabrugv

Tlf. 443

Vit levera

KJØT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVERS

i allar bestu kvalitetum.

Umboð:

Otto Jacobsen

Vestmanna

S. HOULBERG A/S

Fedeverar - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

Statskontrol 352

KØDBYEN

KØBENHAVN